

Dit kan ik al!

- Ik kan bijvoeglijke naamwoorden correct gebruiken bij het geven van een instructie.
- Ik kan bijvoeglijke naamwoorden correct gebruiken om een boodschap duidelijker en overtuigender te maken.
- Ik kan de trappen van vergelijking gebruiken om mijn bijvoeglijk naamwoord aan te passen aan de zin en zijn bedoeling.

Lidwoord, zelfstandig naamwoord en bijvoeglijk naamwoord

Het lidwoord

- is een kort woord dat bij een zelfstandig naamwoord hoort.
- de – het – een

Voorbeelden: De oude man zit op een bankje in het park.

Het zelfstandig naamwoord

- is een woord dat een naam geeft aan mensen, dieren, planten, dingen, plaatsen, tijdstippen, gebeurtenissen ...

Voorbeelden: man, honden, potlood, gras, liefde, Duitsland, uur, botsing

- ✓ Voor een zelfstandig naamwoord kun je meestal een **lidwoord** zetten: park → het park.
- ✓ Van de meeste zelfstandige naamwoorden kun je het **meervoud** en het **verkleinwoord** vormen: park → de parken, het parkje.
- ✓ **Eigennamen** schrijf je met een hoofdletter: Youssef, Antwerpen, Melkstraat ...
- ✓ Een zelfstandig naamwoord kan een **samenstelling** zijn: bloem + pot = bloempot.

Het bijvoeglijk naamwoord

- zegt hoe iets of iemand is, zegt iets over een zelfstandig naamwoord.

Voorbeelden: De meester smult van een vers broodje. → Hoe is het broodje? (vers)
De meester is blij. → Hoe is de meester? (blij)

- ✓ Een bijvoeglijk naamwoord kan een **samenstelling** zijn: goud + geel = goudgeel.
- ✓ Een bijvoeglijk naamwoord kan een **voor- of achtervoegsel** bevatten: **gevaarlijk**.
- ✓ Je kunt een gradatie weergeven door de **trappen van vergelijking** toe te passen: warm – warmer – warmst, goed – beter – best.

1

Woordsoorten in de krant

- Lees de zinnen.
- Noteer tot welke woordsoort de onderstreepte woorden behoren.
(zelfstandig naamwoord = zn, bijvoeglijk naamwoord = bn, lidwoord = lw).

1 De nationale voetbelploeg is op weg naar het wereldkampioenschap.

_____ bn _____ lw _____

2 Een putje in het slechte wegdek leidt tot een valpartij bij de wielrensters.

_____ bn _____ zn _____

3 De handbalclub uit Sint-Truiden won de spannende finale bij de vrouwen.

_____ zn _____ bn zn _____

4 Die Turkse karateka schakelde zijn tegenstander uit in de wedstrijd.

_____ bn _____ zn _____ zn _____

5 Epke Zonderland blinkt uit in zijn moeilijke turndiscipline.

_____ zn _____ bn _____

Twee verschillende woorden, één betekenis

- Lees de woorden in het kader en bekijk de prenten.
- Welke twee woorden hebben ongeveer dezelfde betekenis (= synoniemen)?
- Noteer ze bij de prent.

de ploeg – de trainer – het parcours – het doel – de coach – het stadion – het klassement –
het team – het sportterrein – de goal – de rangschikking – de wedstrijdroute

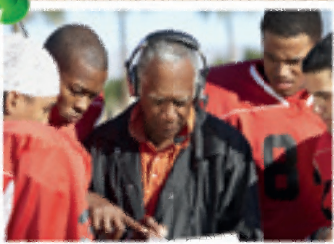
Tip!

Je mag een woordenboek gebruiken om de betekenis te achterhalen.

het klassement

de rangschikking

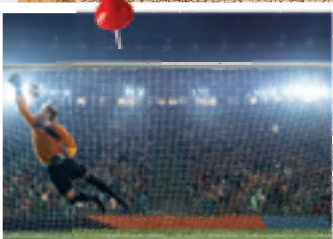
de trainer

de coach

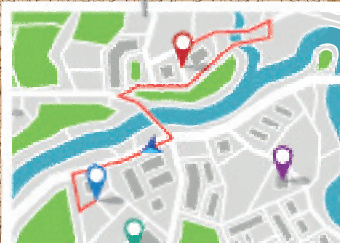
stadion

sportterrein

het doel

de goal

het parcours

de wedstrijdroute

de ploeg

het team

3 Één woord, twee betekenissen

- Lees de zinnen.
 - Kruis de passende betekenis van het onderstreepte woord aan.
- 1 De atleet schoot meteen in de roos!
 - ☐ een bloem
 - ☐ witte schilfertjes op je hoofd
 - ☒ een cirkel in het midden van een schijf
 - 2 De scheidsrechter betreedt het veld eerder dan de andere spelers.
 - ☐ een open land, een akker, waarop de boer zijn groenten teelt
 - ☒ een begrensd vlak, zoals een voetbalveld
 - ☐ een vakje in een dam- of schaakbord
 - 3 De tennisster schreeuwt het uit tijdens het serveren: 'Whoopie!'
 - ☐ opdienen van een gerecht of drankje
 - ☒ de bal opslaan bij een sport, zoals bij volleybal

4 Illustratie vraagt om uitleg

- Bekijk de foto's.
- Noteer bij elke foto een passende zin.
- Gebruik in elke zin minstens één zelfstandig naamwoord en één bijvoeglijk naamwoord.
- Vervoeg het werkwoord in de passende tijd: t.t. of v.t.

5

5

Tip!

Vergeet je hoofdletters en leestekens niet!

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

t.t.: De skiër kan nipt de roze hindernis ontwijken.

v.t.: Het kleine meisje keek in de ogen van haar
strenge trainer.

t.t.: De kinderen zitten ontspannen op de yogamat.

5 Synoniemen en homoniemen

- Lees de woorden in het kader.
- Lees je twee woorden die ongeveer hetzelfde betekenen? Schrijf ze in de kolom van **synoniemen**.
- Lees je een woord met meerdere betekenissen? Schrijf ze in de kolom van **homonimen**.
Je kunt een woordenboek gebruiken om de betekenis van een woord op te zoeken.

begeleiden – golf – keeper – ring – fan – winnaar – zweten – sportief – surfen –
oefenen – aanval – doelman – service – opslag – kampioen – supporter –
coachen – trap – trainen – transpireren – ploeg

synoniemen			homonimen
twee woorden die ongeveer hetzelfde betekenen			woorden met meerdere betekenissen
keeper	=	doelman	golf
fan	=	supporter	ring
oefenen	=	trainen	sportief
service	=	opslag	trap
zweten	=	transpireren	aanval
coachen	=	begeleiden	ploeg
winnaar	=	kampioen	surfen
			service

- Bedenk een zin met een **synoniem**. Schrijf op.
- Noteer nu een tweede zin waarin je dat synoniem vervangt door het andere woord.

meerdere antwoorden mogelijk, bv. _____

De doelman hield alle ballen uit het net. _____

De keeper hield alle ballen uit het net. _____

- Bedenk twee zinnen met hetzelfde **homoniem**.
- Zorg ervoor dat de verschillende betekenis duidelijk wordt.

meerdere antwoorden mogelijk, bv. _____

Tijdens de wedstrijd golf, mikte hij het golfballetje in de vijver. _____

De surfster had de grote golf in zee niet zien aankomen. _____

- Vul de tekst aan met de gevraagde woordsoort.
- Houd rekening met de context van de zin.

Kim Meylemans

meerdere antwoorden mogelijk, bv.

Heb je ooit al gehoord van 'skeleton'? Dat is een

spannende (bn) wintersport die

verwant is aan bobsleeën en rodelen. Deze sport is dus

een speciale (bn) vorm van sleeën

waarbij de (lw) sporter op de buik ligt (ww)

met het hoofd vooruit. Zo glijden ze door een bobsleebaan. Er kunnen snelheden behaald

worden (ww) tot 145 km/u!

Skeleton is de oudste (bn) bekende sleetport. Het werd al in 1884 in

Sankt-Moritz (Zwitserland) als sport geïntroduceerd. De naam 'skeleton' is ontleend aan

een (lw) kale, skeletachtige slee die oorspronkelijk werd gebruikt en

blijkbaar deed denken aan een (lw) skelet.

Kim Meylemans was in 2018 de eerste Belgische skeletonatlete die

deelnam/meedeed (ww) aan de Olympische Spelen in PyeongChang. Ze behaalde

daar een mooie/knappe (bn) veertiende plaats!

- Duid in de tekst nog een eigennaam en een samenstelling aan.

meerdere antwoorden mogelijk, bv. eigennaam = Kim Meylemans, Sankt-Moritz, Zwitserland, PyeongChang / samenstelling = wintersport, bobsleebaan, sleetport, skeletonatlete

Wat heeft dit te betekenen?

- ☐ Noteer minstens twee verschillende betekenissen van elk woord.
- ☐ Gebruik een woordenboek.
- ☐ Kruis de betekenis aan die in de gegeven zin gebruikt wordt.

De gewichtheffer had last van uitslag op handen en voeten.

1 de uitslag

☐ De eindstand van een wedstrijd

☒ huiduitslag, eczeem

☐ oplossing

De Omloop Het Nieuwsblad vindt plaats in de provincie Oost-Vlaanderen.

2 de Omloop

☐ in gebruik, bv. Er zijn veel valse tickets in omloop.

☐ De baan die een hemellichaam maakt, bv. de baan van de aarde rond de zon.

☒ het parcours, het circuit

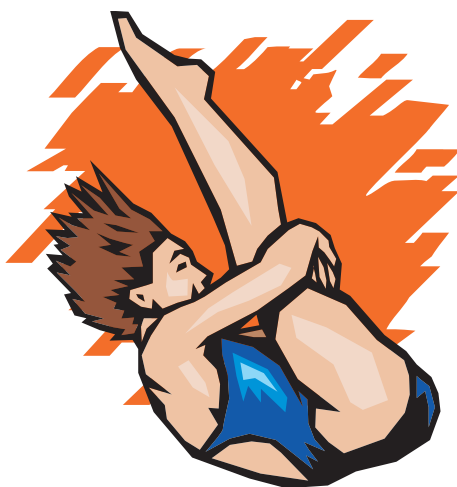
Net voor het startsignaal richtte de triatleet zich op en keek strijdvaardig naar zijn tegenstander.

3 oprichten

☒ overeind komen

☐ iets beginnen, iets laten ontstaan

☐ bouwen

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde de verschillende woordsoorten herkennen, benoemen en correct gebruiken.
- Ik leerde nadenken over de betekenis en het gebruik van synoniemen en homoniemen.